

Список використаних джерел

1. Соціальна інклюзія дистанційного освітнього процесу : навч.-метод. довід. / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, І. Г. Резніченко [та ін.]; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ : Компринт, 2021. 173 с.

2. Oksana Kravchenko. Role of parents in the education of students under pandemic conditions. Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy. nr 39(2)/2021. S. 109–118.

Крячко Іван Павлович,

науковий співробітник

Інститут педагогіки НАПН України

ORCID 0000-0002-3595-5478

E-mail: astroosvita@gmail.com

**МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ АСТРОНОМІЧНОГО
НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Актуальність проблеми. Важливе, якщо не визначальне місце, в сукупному масиві інформації, яку нині продукує і якою оперує людство, належить інформації науковій. Наука давно стала продуктивною силою і зараз важко знайти людину, яка б не користувалась результатами наукової діяльності.

Проте обсяги наукової інформації, темпи її накопичення та переробки невинно зростають і це призводить до того, що раніше отримана інформація швидко старіє і замінюється новою. Тому людям все частіше й частіше доводиться поновлювати свої знання, здобуті завдяки осмисленню наукової інформації.

Астрономія належить до тих розділів природознавства, які в наш час активно розвиваються, а, отже, постійно поповнюють наукову інформацію. Якась її частина трансформується у нове астрономічне знання. Внаслідок чого виникає потреба ввести його в освітнє середовище, яке, через процес навчання, дає змогу молодому поколінню опанувати цим астрономічним знанням, а також в загальнокультурний процес в цілому.

Зважаючи на це, актуальним є завдання створення астрономічного науково-освітнього інформаційного середовища, структура й складові якого можна використовувати для цілей поширення астрономічної інформації, навчання астрономії та її популяризації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу наукових праць вітчизняних [1; 2] і зарубіжних [3, с. 20; 4, с. 41] науковців свідчать про те, що питання побудови, наповнення змістом та розвиток інформаційних освітніх мереж, а також визначення їх місця у навчальному процесі загальної середньої школи нині є актуальним.

У різних країнах світу діють потужні інформаційні освітні ресурси. А такі освітні інформаційні мережі як GlobalSchoolNet, Happychild, Educared та інші

перетворилися на глобальні. Ці мережі накопичують і поширюють методичні матеріали та інформацію освітнього змісту з різних навчальних предметів.

Основна ідея. Компонентами астрономічного науково-освітнього інформаційного середовища мають бути: *ціннісно-цільовий* (цілі й цінності астрономічної освіти і просвітництва, які об'єктивно існують в умовах інформаційного суспільства); *змістовно-методичний* (навчальні об'єкти, а також принципи, форми і методи поширення інформації); *комунікаційно-психологічний* (особливості суб'єктів, які використовують зазначене середовище, специфіка взаємодії в комунікаційній сфері) і *технічний* (сукупність технічних пристроїв та програмного забезпечення).

Матеріали астрономічного науково-освітнього інформаційного середовища, з позиції залучення їх у процес навчання астрономії, мають задовольняти вимогам: *науковості*, тобто достовірності й об'єктивності інформаційних одиниць; *актуальності* (відповідність інформаційної одиниці поточному моменту часу); *повноти*, тобто достатності інформаційних одиниць для створення нових даних на основі наявних; *адекватності* (відповідність реальному об'єктивному стану справ; *доступності*, тобто можливості одержати ту чи іншу інформаційну одиницю.

Положення. Пряме використання цифрових джерел наукової інформації, яких нині існує велика кількість, для цілей навчання чи просвітництва – справа малоефективна, адже для більшості користувачів така інформація є складною, незрозумілою. Для цього потрібно мати навчальні об'єкти, створені на основі наукової інформації. Концепцію навчального об'єкта (learning object) запропоновано на початку 90-х років минулого століття і нині це поняття є в стандарті навчальних технологій.

Засіб створення астрономічного науково-освітнього інформаційного середовища – інформаційно-комунікаційні технології. Цифрові навчальні матеріали суттєво різняться з тими, що існують на папері. Інтеграція зображення, звуку і тексту дає змогу збільшувати ступінь залучення учнів у навчальний процес. А інтерактивні можливості, що притаманні цифровим навчальним матеріалам, дозволяють встановити і підтримувати зворотний зв'язок з учнем, забезпечити індивідуальний діалог, які неможливі в більшості традиційних систем навчання.

Висновки. Інформаційно-комунікаційні технології та всесвітня мережа Інтернет не лише відкрили широкий доступ до астрономічної інформації всім, хто в ній зацікавлений, але і дають змогу створити астрономічне науково-освітнє інформаційне середовище для цілей навчання астрономії та її популяризації.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : Атіка, 2009. 246 с.
2. Жук Ю. О. Теоретико-методологічні проблеми формування інформаційного освітнього простору України. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2007. №2. URL: <http://www.ime.edu.ua.net/em3/content/07zuoeei.htm>.

3. Иванова Е. О., Осмоловская И. М. Дидактические требования к информационно-образовательной среде и ее компонентам. *Ярославский педагогический вестник*. 2015. № 5. С. 19–24.

4. Смирнова В. А. Особенности формирования современных информационно-образовательных сред. *Ярославский педагогический вестник*. 2015. № 6. С. 38–43.

Кудла Марія Валеріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ORCID 0000-0002-1868-9892

E-mail: mashakudla1709@gmail.com

ІННОВАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Одним з пріоритетних напрямів державної політики є розбудова національної системи освіти на основі компетентнісного підходу. У Національній доктрині розвитку освіти в Україні зазначено, що модернізація управління освітою передбачає підвищення компетентності управлінців усіх рівнів.

XXI століття є «епохою змін», що зумовлює об'єктивну необхідність реформування системи освіти, модернізації змісту й структури інноваційної діяльності керівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), підготовки їх до реалізації нових ідей та освітніх ініціатив, упровадження інновацій у педагогічний менеджмент та організацію освітнього процесу в сучасному закладі освіти.

Нині упровадження інновацій в роботу закладу освіти є вимогою суспільства. Саме тому керівник, який прагне до розвитку керованої ним освітньої установи, має розвивати власну інноваційну компетентність як одну зі складових професійної компетентності. Інноваційна компетентність фахівця вважається одним із провідних способів активізації суб'єктів діяльності всіх галузей.

Аналіз наукової літератури із досліджуваної проблеми свідчить про посилення уваги науковців до педагогічної інноватики, питань професійного становлення фахівців в умовах інноваційної діяльності, формування їхньої інноваційної компетентності. Важливі аспекти педагогічної інноватики висвітлені в працях І. Аркіна, Л. Вовк, С. Гончаренка, В. Громового, Р. Гуревича, І. Дичківської, В. Завіни, М. Кадемії, І. Ладенко, В. Олійника, А. Пригожина, О. Савченко та ін.

Дослідники до складу професійної компетентності керівника інноваційного закладу освіти включають й інноваційну компетентність, яка передбачає володіння інтелектуальним, креативним, критичним мисленням,